

A gyűrű árnyéka a bolygó korongján (Sh R/G). (1,4) A legtöbben figyeltek és ábrázolták is rajzaikon ezt a legtöbbször határozott megjelenésű, kontrasztos, jellemzően fekete színű árnyékot, ami felett a C-gyűrű is megfigyelhető volt a Szaturnusz korongja előtt.

A gyűrűrendszer

A-gyűrű. Csak néhányan figyeltek fel arra, hogy az A-gyűrű két részből áll. Annak külső fele (5,8) ezúttal – ellentétben a korábbi megfigyelésekkel – most világosabbnak mutatkozott a belső felénél (5,7). Mivel a két alkotó között alig mutatkozott intenzitásbeli eltérés, talán nem véletlen, hogy azt a legtöbben homogénnek látták. Az A-gyűrűben található Encke-résről ezúttal egyetlen biztos megfigyelés sem született.

Cassini-rés. (2,3) Kivételesen minden rajzon szerepel a rés, amely a bolygó korongja felé közeledve folyamatosan elvékonyodik. Szinte minden észlelőnk a gyűrű teljes kerülete mentén ábrázolta. Az A-gyűrűt a B-gyűrűtől elválasztó rés, az ideai látathatóság során sötétebbnek mutatkozott.

B-gyűrű. Más évekhez hasonlóan most is kivétel nélkül mindenki felfigyelt a B-gyűrű kettős megjelenésére. A B-gyűrű külső egyharmada az etalon a Szaturnusz megfigyelése során. A konstans 8-as intenzitású gyűrűív támpontot jelent az intenzitási értékek becslése során. A B-gyűrű belső kétharmada – az ún. barna gyűrű – gyakorlatilag nem mutatott intenzitásbeli változásokat, átlagos értéke 5,7 volt.

C-gyűrű. (1,7) A C-gyűrű a legtöbb esetben csupán a Szaturnusz korongja előtt volt látható. Nagyobb távcsővel és nagyítással dolgozó amatőrjeink viszont azonban felfigyeltek, és rajzaikon rendre ábrázolták is a C-gyűrűnek az anzakban megjelenő íveit, ami az előző időszakhoz képest lényegesen sötétebbnek mutatkozott.

A bolygó korongjának árnyéka a gyűrűn (Sh G/R). (1,2) Intenzitásértéke némi sötétedést mutat. Az árnyék íve legtöbbször hol homorú, hol domború, de sok észlelés számol be ennél rendellenesebb árnyékjelenségről is. Az elmúlt évtizedek anyagait átvizsgálva és azokat összevetve a különböző nagytávcsöves észlelésekkel, valamint a Hubble Űrtávcső felvételeivel, nagy a valószínűsége annak, hogy a Szaturnusz gyűrűjén a bolygókorong árnyékának torzulása legtöbbször csupán kontrasztjelenség.

HOLLÓSY TIBOR

Bolygós hírek

Távolodik a Mars

Lassan véget ér a Mars ez évi szenzációs láthatósága. Mintegy 600 megfigyelés született a vörös bolygóról, ez majdnem annyi, mint az elmúlt év összes bolygóészlelése! Köszönjük észlelőink munkáját! Igazán nehéz lesz összeállítani a 2003. évi oppozícióról készülő Mars-rovatot, különösen amiatt, hogy a Meteor hasábjai nem bírnak el, egy ekkora terjedelmű anyagot. Noha ezzel kapcsolatos rovat természetesen meg fog jelenni, de terveink között szerepel egy külön, a Marssal foglalkozó kiadvány megjelenítése is, melyben majdnem minden idevágó megfigyelés publikálásra kerül majd. Az eddigi legszebb megfigyelések és a bolygókkal kapcsolatos aktuális információk szakcsoportunk folyamatosan frissülő honlapján tekinthetők meg: bolygok.mcse.hu.